

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
кафедра дитячої стоматології

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю
«НОВІ ПІДХОДИ ДО МЕНЕДЖМЕНТУ БОЛЮ В
СТОМАТОЛОГІЇ»

Стендова доповідь

Психологічні аспекти болю та тривоги під час
дитячого стоматологічного прийому

Виконавці: доц. Поліщук Т.В.
проф. Шещукова О.В.
ас. Мосієнко А.С.
доц. Максименко А.І.

ПОЛТАВА 2025

АКТУАЛЬНІСТЬ

Психологічні аспекти болю та тривоги під час дитячого стоматологічного прийому є надзвичайно важливою темою, оскільки психологічний стан дитини безпосередньо впливає на ефективність лікування, співпрацю з лікарем і формування довіри до медичних процедур у майбутньому

Основні психологічні аспекти болю та тривоги у дітей під час стоматологічного прийому

1. Страх перед болем (навіть якщо болю немає)

- Діти часто бояться не стільки самої процедури, скільки очікування болю
 - Формується на основі попереднього досвіду або розповідей інших (батьків, однолітків, мультфільмів тощо)
 - У дітей молодшого віку (до 6 років) цей страх може бути ірраціональним, бо у них ще недостатньо розвинуте логічне мислення

Основні психологічні аспекти болю та тривоги у дітей під час стоматологічного прийому

2. Невідомість та втрата контролю

- Стоматологічне крісло, інструменти, звук бормащини - усе це нове і незрозуміле
- У дітей виникає тривога через невизначеність, особливо якщо їм не пояснили, що буде відбуватися
- Втрата контролю над ситуацією посилює емоційну напругу

Основні психологічні аспекти болю та тривоги у дітей під час стоматологічного прийому

3. Роль батьків

- Батьки можуть передавати власну тривогу або негативний досвід дітям
 - Надмірна опіка або навпаки - ігнорування страхів дитини лише погіршують ситуацію
 - Ідеальна поведінка батьків - підтримка, спокій та довіра до лікаря

Основні психологічні аспекти болю та тривоги у дітей під час стоматологічного прийому

4. Психологічна чутливість до болю

- Діти мають нижчий поріг терпіння болю, а також менше досвіду у впораності з дискомфортом
- Емоційне забарвлення болю сильніше, ніж у дорослих - біль для дитини часто рівнозначний небезпеці

Основні психологічні аспекти болю та тривоги у дітей під час стоматологічного прийому

5. Роль стоматолога як фігури авторитету

- Якщо лікар викликає довіру, пояснює простими словами і має контакт із дитиною, це знижує рівень тривоги
- Дитина краще сприймає ігрову форму спілкування або використання казкових елементів

Можливі психологічні реакції дитини

- ✓ Плач, крик
- ✓ Відмова сідати в крісло
 - ✓ Напруження тіла, стискання щелеп
- ✓ Вегетативні реакції: пітливість, прискорене серцебиття, нудота
- ✓ Апатія, емоційне «відчуження»

Методи зниження тривоги та болю

Психологічні методи:

- Моделювання ситуації (рольові ігри вдома або в кабінеті)
- Метод «покрокового ознайомлення» з інструментами
- Позитивне підкріплення: похвала, подарунки, наліпки
 - Дихальні техніки, розслаблення
- Музика, відео, казки під час прийому - для відволікання

Медичні методи:

- Сedaція (наприклад, закис азоту)
 - Місцева анестезія
 - Препарати для зниження тривожності(у виняткових випадках)

Довгострокові наслідки нехтування психологічним станом

- Формування дентофобії (страху стоматолога) в дорослому віці
 - Відмова від лікування, ігнорування профілактики
 - Порушення загального психоемоційного розвитку

Висновок

Успішне стоматологічне лікування дітей залежить не лише від професійних навичок лікаря, але й від розуміння психології дитини

Формування позитивного досвіду в дитинстві зменшує тривожність, допомагає у подоланні болю та забезпечує здорове ставлення до стоматологічних процедур у дорослому житті

